

**УЗАГАЛЬНЕНІ ПРОПОЗИЦІЇ
ЩОДО РОЗРОБКИ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ
У СФЕРІ ЗАХИСТУ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 281 "ПУБЛІЧНЕ
УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ"**

Суходоля Олександр Михайлович,
завідувач відділу критичної інфраструктури,
енергетичної та екологічної безпеки Національного
інституту стратегічних досліджень
Кравченко Сергій Олександрович,
головний консультант відділу правової та
антикорупційної політики Національного інституту
стратегічних досліджень

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- В межах функціонування Тимчасової робочої групи з питань розвитку освітніх програм у сфері захисту критичної інфраструктури створено *підгрупу за напрямом "Державне управління"* (протокол № 1 засідання Тимчасової робочої групи від 18.06.2024 р.)
- Напрямок "Державне управління" відповідає освітній спеціальності 281 "Публічне управління та адміністрування" (одна з "базових" спеціальностей для підготовки фахівців у сфері захисту критичної інфраструктури)
- За результатами діяльності підгрупи *напрацьовані узагальнені пропозиції* щодо розробки освітніх програм у сфері захисту критичної інфраструктури *за спеціальністю 281 "Публічне управління та адміністрування"* (далі – спеціальність 281)

МОЖЛИВИЙ ОСНОВНИЙ КОНТИНГЕНТ ПОТЕНЦІЙНИХ АБІТУРІЄНТІВ ДЛЯ ВСТУПУ НА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 281

(на основі ст. 7 Закону України "Про критичну інфраструктуру")

- державні службовці та посадові особи місцевого самоврядування, які виконують ті чи інші функції на різних рівнях управління національною системою захисту критичної інфраструктури, керівні працівники операторів критичної інфраструктури
- інші державні службовці та посадові особи місцевого самоврядування, топ менеджери та інші керівні працівники різних суб'єктів господарювання, які виявлять бажання перекваліфікуватися для роботи в системі захисту критичної інфраструктури
- сільські, селищні, міські голови, депутати місцевих рад
- випускники бакалаврських програм за різними спеціальностями (технічними, економічними, управлінськими тощо), які можуть планувати в майбутньому працювати в системі захисту критичної інфраструктури

ДОЦІЛЬНІСТЬ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ У СФЕРІ ЗАХИСТУ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ЗА РІЗНИМИ РІВНЯМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ В МЕЖАХ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 281

- На даний час доцільно *зосередити увагу на розробленні освітньо-професійних програм для магістерського рівня*, за яким очікується значне число вступників
- Додатково в якості експерименту можна формувати спеціалізовані освітньо-наукові програми для отримання ступеня "доктор філософії"
- Освітні програми для бакалаврського рівня можуть запроваджуватись ініціативно, зокрема закладами вищої освіти, які здійснюють підготовку за "базовими" спеціальностями

На бакалаврському рівні можна рекомендувати закладам вищої освіти включати до навчальних планів за спеціальністю 281 обов'язкову оглядову дисципліну з примірною назвою "Організаційно-правові засади управління національною системою захисту критичної інфраструктури"

ПІДХІД ДО РОЗРОБКИ ПРОФІЛЬНИХ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ В МЕЖАХ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 281

- Слід враховувати наявність затвердженого Міністерством освіти і науки України стандарту вищої освіти для магістерського рівня за спеціальністю 281, процедура внесення змін до якого є складною, трудомісткою, тривалою й не гарантує позитивний результат
- Тому видається доцільною розробка закладами вищої освіти за спеціальністю 281 *авторських освітньо-професійних програм для магістерського рівня за рахунок їх варіативної частини в межах наявного стандарту вищої освіти* та їх затвердження рішеннями цих закладів
- Стандарт вищої освіти для рівня "доктор філософії" за спеціальністю 281 відсутній, тому *заклади вищої освіти не мають жодних обмежень самостійно розробляти та затверджувати докторські програми*, спрямовані на сферу захисту критичної інфраструктури

ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ЗМІСТУ ПРОФІЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ДЛЯ РІВНЯ "МАГІСТР" ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 281

Мета програми – підготовка фахівців з публічного управління та адміністрування, здатних розв’язувати складні управлінські задачі і проблеми в сфері захисту критичної інфраструктури

Спеціальні (фахові) компетентності	Програмні результати навчання	Вибіркові компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни)
<p>- здатність аналізувати державну політику в сфері захисту критичної інфраструктури та її окремих секторах, розробляти рішення щодо політики та механізми їх впровадження</p> <p>- здатність організувати діяльність суб’єктів національної системи захисту критичної інфраструктури та забезпечувати їх взаємодію відповідно до вимог чинної нормативно-правової бази</p> <p>- знання нормативно-правового забезпечення захисту критичної інфраструктури, здатність надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам та самостійно готувати їх проекти в даній сфері</p>	<p>- знати засади державної політики у сфері захисту критичної інфраструктури, розробляти пропозиції щодо політики, проекти стратегічних і програмних документів в даній сфері, механізми їх впровадження</p> <p>- розуміти систему управління в сфері захисту критичної інфраструктури, проектувати її розвиток, розробляти й удосконалювати механізми взаємодії та координації діяльності суб’єктів в даній системі</p> <p>- знати нормативно-правове забезпечення захисту критичної інфраструктури, виявляти, розробляти проекти нормативно-правових актів</p>	<p>Формування та реалізація державної політики в сфері захисту критичної інфраструктури</p> <p>Система публічного управління в сфері захисту критичної інфраструктури</p> <p>Нормативно-правове забезпечення захисту критичної інфраструктури правові колізії та проблеми</p>

ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ЗМІСТУ ПРОФІЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ДЛЯ РІВНЯ "МАГІСТР" ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 281

Спеціальні (фахові) компетентності	Програмні результати навчання	Вибіркові компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни)
<p>- здатність застосовувати сучасну методологію аналізу та оцінювання захищеності, ризиків і загроз на національному, секторальному, місцевому, об'єктовому рівні критичної інфраструктури</p>	<p>- вміти оцінювати захищеність, ризики й загрози на національному, секторальному, місцевому, об'єктовому рівні критичної інфраструктури з використанням сучасної методології</p>	<p>Методологія аналізу та оцінювання в сфері захисту критичної інфраструктури</p>
<p>- здатність визначати потреби та планувати заходи щодо захисту та забезпечення стійкості критичної інфраструктури, життєво важливих функцій та послуг</p>	<p>- вміти розробляти пропозиції та плани заходів щодо захисту та забезпечення стійкості критичної інфраструктури, життєво важливих функцій та послуг</p>	<p>Механізми захисту та забезпечення стійкості критичної інфраструктури</p>
<p>- здатність розробляти та застосовувати механізми регулювання діяльності операторів критичної інфраструктури</p>	<p>- вміти розробляти рішення та методичні рекомендації щодо регулювання діяльності операторів критичної інфраструктури</p>	<p>Механізми державного регулювання діяльності операторів критичної інфраструктури</p>

ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ЗМІСТУ ПРОФІЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ДЛЯ РІВНЯ "ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ" ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 281

Мета програми – підготовка фахівців з публічного управління та адміністрування, здатних виробляти нові теоретичні та науково-прикладні знання в сфері захисту критичної інфраструктури, займатися науково-педагогічною діяльністю з відповідних питань

Спеціальні (фахові) компетентності	Програмні результати навчання	Вибіркові компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни)
<p>- здатність обгрунтовувати пріоритети, стратегічні завдання, підходи щодо розвитку національної системи захисту критичної інфраструктури</p> <p>- здатність формувати засади державної політики в окремих секторах критичної інфраструктури на основі комплексного аналізу відповідних секторальних проблем</p>	<p>- розробляти напрями, пріоритети, завдання стратегії розвитку національної системи захисту критичної інфраструктури на основі сучасних наукових знань, світового досвіду і національної специфіки в цій сфері</p> <p>- діагностувати проблеми, розробляти принципи, концептуальні підходи та моделі щодо захисту критичної інфраструктури в її окремих секторах</p>	<p>Стратегічний аналіз у сфері захисту критичної інфраструктури</p> <p>Аналіз державної політики в секторах критичної інфраструктури</p>

ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ЗМІСТУ ПРОФІЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ДЛЯ РІВНЯ "ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ" ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 281

Спеціальні (фахові) компетентності	Програмні результати навчання	Вибіркові компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни)
<p>- здатність аналізувати й прогнозувати розвиток безпекового середовища, загрози та ризики системних порушень функціонування критичної інфраструктури, розробляти відповідні механізми запобігання й реагування</p> <p>- здатність розробляти нові технології управління в сфері захисту критичної інфраструктури на основі наукових досягнень та кращих зарубіжних практик</p>	<p>- знати сучасний стан та розуміти тенденції розвитку безпекового середовища, вміти прогнозувати системні загрози й ризики для функціонування критичної інфраструктури, пропонувати науково обгрунтовані рішення щодо запобігання й реагування на них</p> <p>- вміти адаптувати сучасні наукові досягнення та кращі зарубіжні практики для розробки нових технологій управління в сфері захисту критичної інфраструктури з урахуванням національної специфіки</p>	<p>Методологія антикризового управління в сфері захисту критичної інфраструктури</p> <p>Сучасні технології управління в сфері захисту критичної інфраструктури</p>

ЗАПРОВАДЖЕННЯ МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОГО ЗАМОВЛЕННЯ НА ПІДГОТОВКУ МАГІСТРІВ У СФЕРІ ЗАХИСТУ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 281

- Кабінетом Міністрів України затверджено Положення про систему професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад
- Національне агентство України з питань державної служби організувало систему конкурсного відбору закладів вищої освіти на підготовку магістрів з числа державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування за рахунок коштів державного бюджету
- Пропонується запровадити аналогічний підхід, що передбачає **конкурсний відбір виконавців державного замовлення** з числа закладів вищої освіти, в яких діють акредитовані освітньо-професійні програми відповідного профілю
- Можна розглянути питання про **встановлення вимоги набуття спеціальної вищої освіти** для посадових осіб, які виконують управлінські функції в сфері захисту критичної інфраструктури

ДЯКУЄМО ЗА УВАГУ!